TBMM\'nin Açýlmasýndan Sonra Meydana Gelen Olaylar

Gönderen : HÝLAL - 14/05/2008 08:04

TBMM'nin Açýlmasýndan Sonra
Meydana Gelen Askerî ve Siyasî Olaylar

Türk Ýstiklâl Savaþý'nda, giriþilen mücadeleyi baþarýsýzlýða uðratmak için, ülke sýnýrlarý dahilinde çeþitli yörelerde iç isyanlar r Bu tür isyanlarýn bir kýsmý saltanat ve hilâfet adýna, bir kýsmý da Türk yurdunu parçalayarak yeni siyasî oluþumlarý gerçekleþtir amacýyla çýkarýlmýþtýr. BMM'nin meþruiyetine karþý çýkarýlan ve ülke bütünlüðünü tehlikeye düþüren, askerî, siyasî ve sosyal meydana getiren bu isyanlar sonuç itibariyle BMM Hükûmeti tarafýndan bastýrýlmýþtýr.Anadolu'da meydana gelen iç isyanlarýn sýra Doðu Anadolu Rus destekli Ermenilerin, Güney Anadolu ise Ýngiliz Ermeni ve Fransýzlarýn iþgaline uðramýþtý. Buna karþý Büyük Millet Meclisi, Misak-ý Milli sýnýrlarý içindeki topraklarýnýn bir bütün olduðunu kabul etmiþ ve bunu gerçeklectirmek için ha geçmiþtir.

Ýlk olarak Kâzým Karabekir Paþa komutasýndaki kuvvetler Ermeniler'i bozguna uðratarak Sarýkamýþ ve Kars'ý Türkiye'ye kazar Gümrü Antlaþmasýný 2 Aralýk 1920 tarihinde imzaladý. Kýsa süre sonra anlaþma yoluyla Ardahan ve Artvin de ana vatana baðl Böylece Misak-ý Millî'nin Doðu Anadolu'daki sýnýrýna kýsmen ulaþýlmýþ oluyordu.

Güney ve Güneydoðu Anadolu'da meydana gelen iþgale karþý bölge halký kendi imkânlarýyla bu haksýzlýða karþý koymaya çal bölgelerimizde açýlan Adana, Maraþ, Urfa ve Antep Cepheleriyle Anadolu'da kurtuluþa giden yol açýlmýþtýr. Güney cephelerimiz Türk kuvvetlerinin kazandýðý zaferler sonucu Fransa, 20 Ekim 1921'de Ankara Hükûmeti ile Ankara Ýtilâfnamesini imzalamak zorunda kaldý. Bu antlaþma, Fransa ile Türkiye arasýndaki savaþý sona erdirmiþ, Türklere karþý batýlý devletlerin kurmuþ olduk cephe yýkýlmýþtýr.

Doðu ve kýsmen güney cephelerinde çarpýþmalar baþarýyla sona erince Ankara Hükûmeti bütün gücüyle Batý Cephesi'ne yöne buldu. Batý Cephesi'ndeki daðýnýk birlikler düzenli bir ordu hâline getirildi ve cephe komutanlýðýna Ýsmet Bey (Ýnönü) atandý.

Bu sýrada ileri harekâta geçen Yunan kuvvetleri 9 Temmuz 1920'de Bursa'yý iþgal ederek Eskiþehir yönünde ilerlemeye baþladý Ýnegöl-Pazarcýk yoluyla ilerleyen Yunanlýlar Ýnönü mevkiinde Türk kuvvetleriyle karþýlaþtýlar. 9-10 Ocak 1921 günlerinde sava Yunan kuvvetleri 11 Ocakta geriye çekildiler. Üç aylýk bir aradan sonra yeniden saldýrýya geçen Yunanlýlar, 23-31 Mart 1921 tarihleri arasýnda yine Ýnönü'de Türk kuvvetleri karþýsýnda bozguna uðradýlar. Fakat yeni birliklerle desteklenen Yunan Ordusu Temmuzda saldýrýya geçerek Afyon (13 Temmuz), Kütahya (17 Temmuz) ve Eskiþehir'i (19 Temmuz) iþgal ettiler. Türk ordusu Sakarya hattýna çekildi. Yunanlýlar'ýn son büyük saldýrýsý Sakarya hattýnda durduruldu. 22 gün ve gece süren (23 Aðustos-13 1921) Sakarya savaþý Türk ordusunun zaferiyle sonuçlandý. Artýk saldýrý sýrasý Türk ordusuna gelmiþti. Anadolu'dan düþman kuvvetlerini atmak için bir yýllýk bir hazýrlýktan sonra 26 Aðustos 1922 tarihinde saldýrýya geçildi. 30 Aðustosta düþman kuvvetle periþan edildi. Yunan baþkomutaný Trikopis esir edildi (2 Eylül 1922). 9 Eylülde Ýzmir'de Yunan kuvvetleri denizine döküldü. 11 Eylülde Bursa kurtarýldý. Esirlerden baþka Anadolu'da baþka Yunan askeri kalmadý.

Yunan kuvvetlerinin ezilmesinden sonra Mudanya'da mütareke görüþmeleri 3 Ekim 1922 tarihinde baþladý.11 Ekimde imzalanan Mudanya Mütarekesi'ne göre, Türkler ile Yunanlýlar arasýndaki savaþ 14-15 Ekim gecesi sona erecek, Meriç ýrmaðýn kadar olan Doðu Trakya Yunanlýlar tarafýndan boþaltýlacak ve Ýstanbul, barýþ antlaþmasý imzaladýktan sonra Ýtilaf Devletlerin boþaltýlacaktý.

Trakya'yý teslim almak için 19 Ekim 1922 'de Ýstanbul'a gelen Ankara temsilcisi Refet Paþa büyük gösterilerle karþýlandý. 4 Kasým'da Ýstanbul Hükûmeti kendi görevinin sona erdiðini ilan etti. 26 Kasým'da Trakya Türk yönetimine geçti. Böylece Yunan iþgaline uðramýþ olan bütün vatan topraklarý kurtarýlmýþ oluyordu.

Sýra barýþýn yapýlmasýna gelmiþti. Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükûmeti 20 Kasým 1922 tarihinde toplanan Lozan Konferansý Ýsmet Paþa baþkanlýðýnda bir heyet gönderdi. Görüþmeler 4 Þubat 1923'te kesildi. Ancak taraflarýn barýþ isteði aðýr basýnca 2 görüþmeler yeniden baþladý ve 23 Temmuz 1923 tarihinde XX. yüzyýlýn en önemli barýþ antlaþmalarýndan biri olan Lozan Antla imzalanarak yeni Türk Devleti dünyaca tanýnýyor, sýnýrlarý saptanýyordu.

Türkler dýþýnda, Birinci Dünya savaþýnýn bütün maðlûp devletleri, kendilerine zorla kabul ettirilen antlaþmalara boyun eðmek zo kalmýþlardý. Türk milleti ise Sevres Antlaþmasý gibi bir esaret belgesini kendi tarihinin þeref ve haysiyetine layýk görmemiþ, istik sona erdiðinin zannedildiði bir anda, vatanýn müdafaasý için neler yapabileceðini düþmanlarýna önce savaþ meydanlarýnda gös Daha sonra bu baþarýlarýný I.Dünya Savaþý'nýn galiplerine, karþýlýklý eþitlik prensibine dayanan bir antlaþmayla tasdik ettirmiþ üzerine oynanan bütün oyunlarý bozmuþtur.

I. Dünya Savaþý'nýn sonunda imzalanan adaletsiz anlaþmalar, Avrupa'da yeni bir savaþýn çýkmasýna sebep olup yürürlükten ka fakat gerçek barýþýn kurulmaya çalýþýldýðý Lozan Andlaþmasý ise I. Dünya Savaþý sonrasýnýn günümüze kadar geçerliðini ko olmuþtur. Antlaþmanýn Türk milleti bakýmýndan önemini en güzel þekilde Mustafa Kemal Paþa açýklamýþtýr. " Bu antlaþma, Tü karþý, yüzyýllardan beri hazýrlanmýþ ve Sevres Antlaþmasý'yla tamamlandýðý zannedilmiþ büyük bir suikastin, sonunda netices ifade eder bir vesikadýr".

==